

Redactiunea

se affia in

Strat'a tragatoriului

(Lövész-utca), Nr. 5.

Scrisorile nefrancate nu se primescu decâtu numai de la correspondintii regulari ai „Federatiunii.“ Scrisori anonime nu se publica. Articlii trimisi si nepublicati se voru arde si numai la cerere espressa se retorna.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune 3 fl. v. a.
Pre siesse lune 5 „ „ „
Pre annulu intregu 10 „ „ „

Pentru Romani'a:

Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
Pre 6 lune 16 „ = 16 „ „
Pre 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taos'a timbrale
pentru fiesce-care publicatiune separata.
In loculu deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

B.-Pest'a, 9/21. Februariu, 1874.

Passulu deputatoru natiunali prin unosenutulu proiectu de resolutiune prezentatu in camerã in numele celloru 10 dep. nat. (Romani si Serbi) si portarea deputatoru rom. d'in partit'a guvernamentale, facia cu acellu proiectu de resolutiune, preocupata tota diaristic'a ungu resca. Mai inainte d'a inregistrã espectoratiunile prea passionate alle d'iarie-loru magiare. vomu aminti inconveniente ce se comissera la facerea proiectului de resol. — Primulu inconvenientu, dupa parerea nostra, este, cã proiectulu de resolutiune trebuiã a se face indata atunci, candu fuse numita comisiunea de 21. in care nu se alesse neci unu membru d'in deputatii nat. fia mecaru unulu d'in cei guvernamentali; — dar clubulu deputatoru nat. vine pururea cam tardiu la mintea cea de pre urma romanului. Cum ar si poté veni mai d'in bunu timpulu, candu clubulu essiste numai dupa nume? Cea mai mare parte a membrilor ei lipsescu mai totu deaun'a, astfel clubulu nu tiene, pentru cã nu pote tiené, siedintie. Neci o lata unu proiectu de lege nu s'a luat la discussiune, precum se faceã acest'a in prim'a sessiune 1865/8, precandu toti deputatii natiunali, fora osebite de partita, erau intr'uniti in unulu si acellu-a clubu. De candu iuse cu programm'a cea purista si cu eschiderea deputatoru romani si serbi de partit'a guvernamentale, lucrurile mergu anapod'a si pre dossu. Clubulu dep.-loru natiunali essiste mai multu de parada. La inceputulu sessiunii actuali erã mari plansete si vaierature cã lipsesce „omulu“ d'in camera si cã numai d'in acesta cauza nu se faceã miscari mai drastice. Acum cam de multisioru „omulu“ nu lipsesce si cu tote acestea clubulu persiste in stagnatiune. Dar acum'a se suffulcã totu-si in fine!

Da, vedi bine, iuse numai spre a face demonstratiune intempitiva, inopportuna, prin care, mai alessu in momintele de facia, reile servitie se adducu causei nationalitatiloru. Candu si cum dà semne de vietia clubulu deputatoru nat.? Atunci candu se intempla câte o data ca vre o doi, d'entre cei ce si-aroga ductoratu cu vre o alti doi trei, cari deslega curellele incalciaminteloru profetice, se se affle casualminte de odata in Pest'a. (De parte se fia de la noi a intellege intr'acesti a pre DDi Macionesci cari pururea s'a destinsu prin modestia si bunu-sentiulu loru) in dat'a mare se face cioroboru spre a se inventã modulu d'a vorbi cãtra alegatori, cã-ci altu intellesu nu are cunoscut'a resolutiune. Atunci apoi se convoca numai decâtu si membrii cei lalti, cari in poterea solidaritatii juruite sunt pofitti a semná ceca ce se decide per majora. Ca lucrulu se fia mai eclatantu s' invita si deputatii rom. si serbi de partit'a guvernamentale cu tote cã se scie d'in capulu loculu cã acesti-a n'o se dica neci „Tatalu nostru“ dupa deputatii nat. parte d'in resembtiulu pentru cã au fostu eliminati d'in clubu, parte pentru cã disciplin'a deakistoru este aspra, era asceptarile, aspiratiunile mai mari decâtu tota caus'a nationale a alegatoriloru. — Inconvenientulu se continua prin refusulu spriginirii d'in partea guvernamentaliiloru, prin publicarea decisiunii clubulu loru si apoi inconvenientulu se finesce prin publicarea te-

stuale a refusulu in foi'a ung. „Reform'a“ implacabila inimica a totu ce este nationalu nemagiaru. — „Albin'a“ publicasse numai conclusulu, fãra motivare. si bine au facutu, dar reu fecera collegii nostri guvernamentali cã, din affectatu servilismu cãtra guvernulu si magiari grabira a publicã intregu conclusulu loru in foi'a ung. candu, deca aveau interessulu ori numai pruritulu d'a-si face cunoscutu si motivele, de altmintrea forte fragile, o poteau face intr'unu organu de publicitate romanescu, spelandu-si rufele celle negre in familia, si neci decâtu in tergulu strainiloru. Se dice cã D. Besanu, notariu ailu clubulu deputatoru rom. deakisti, ar fi arruncatu conclusulu in publicitate magiara numai de capulu sãu, — fãra ca sã fia avutu insarcinarea neci plenipotintia spre acest'a. De va fi asiã. D. Besanu a peccatutu prin excessu de zelu guvernamentalu, si cã atãtu mai vertosu, cã-ci crã cu nepotintia a nu se prevedé de o parte, cã motivãrea de refusu a dloru nu poteã sã plaba Unguriloru, precum de alta parte nu pote sã plaba dloru lectiunea ce li o dederã d'iariele Ung. pentru cã nu sciura intempinã in modu mai grossolanu invitarea clubulu deputatoru nat.

Dar cu tote inconvenientele acestea, maghiarii nu au dreptulu d'a insultã pre deputatii nat. pentru cã d'insii, cari se falescu inaintea lumei cu marea loru liberalitate, a carei cinci-essintia este depusa in legea de nationalitate, au calcatu si calca pre tote d'illele aceea lege si daci deputatii nat. reclama in contr'a nedireptatii si a violintiei magiare, detori'a si-o plinescu cãtra alegatori loru, cãtra natiunea loru si cãtra patri'a loru. Timpulu si modulu reclamarii sunt lucruri secundarie si nu merita espectoratiune de atãt'a fiere si veninu Ungurescu. Unele diarie magiare au mersu pana la extremele margini de impudintia si sfrontaria, asiã „Reform'a“ Dlui Lonyai, (famosulu initiatoru allu impacatiunii Rloru in celle trei patru d'ille inainte de alegeri) nu se rusinedia a blastemã d'icand: „cã acelle nationalitati cari si affia multumirea si aperarea toturoru interesselorulle in statulu maghiaru nu se potu identificã cu acei cãti-va intelligenti agitatori proletari, cari aci (in camera) facu acte de violintia in numele poporului, era a fara intreprindu tote spre rescolarea lui.“ Apoi lauda firesce si imbarbatedia pre deputatii rom. guvernamentali, (de acest'a nu erã trebuintia, dloru sunt dejã destullu de zelosi) cã avura curagiulu d'a se oppune tentatiunii natiunalesi i assecura de grati'a guvernului mag., indata ce cu ajutorulu loru, i va succede a calcã pre capulu sierpelu. — Dar „sierpele“ (draculu, satana, diavolulu) despotiloru si a tiranniloru este „libertatea“, precum observasse cu atãt'a justitia ingeniosulu Proudhon. Dar proletariu este baronulu de nicaierea Schmirkasulu d'in Danimare'a, precum poreclisse D. Keskeméthy pre nobilulu sãu frate de la redactiunea „Reformei“ care si-a vendutu penn'a si mintea luan-du-si asta-di stapanu pre Lonyai, mane pre cellu ce platesce mai bine cã-ci de convictiuni la omeni de tagm'a dsalle nu pote fi vorba. Dar, in fine, mintiuna sfruntata este, cã poporulu nu ar sta la spatele partitei natiunale. Au nu se scie cã acesti-a toti sunt alessi numai prin increderea poporulu cellu necorruptu si alessi cu mare lupta in contr'a pressi-

unii potestatii, a mitei, etc. precandu cei guvernamentali toti sunt alessi prin presiunea intregu aparatulu officiale, prin corruptiune omnilaterale, ceea ce insi-si nu potu negã. Este unu secretu publicu cã toti candidatii gov. primescu si ajutorie de bani, afara de spriginulu potestatii. — Proletari sunt cei ce sustienu lupt'a cu fructele laborei loru oneste, sacrificandu odihna, libertate si avere? Proletari acei-a, cari au convictiuni tari, scopuri nobile, pentru cari sunt gat'a a sacrificã totu ce au? Ba „Proletari“ sunteti voi argati plattiti cari vi-ati vendutu suffletulu si trupulu cellu ce ve nutresce cu panaa rusinei; voi meretrici politice cari traiti intru imbuibare d'in banii storsi d'in sudorea poporulu, cã-ciacei bani ori sunt dejã storsi, ori cã se voru storce de ici inante, dar in totu casulu trebuie sã reitre in pung'a cellu ce vi-i antecipa. — Este de prisosu a insemnã cã tote d'iariele magiare vorbescu in assemene tonu, par cã emuledia intre sine, de ess. adusseramu numai espectoratiunea abominabile a „Ref.“ Ex uno disce omnes. Intelegemu bine cã magiarii sunt actualminte sensibili pana la nervositate, dar acest'a nu d'in caus'a natiunalitatiloru, ci d'in a loru propria vina, si prin urmare cu tota iritatiunea provenita d'in situatiunea actuala ar poté padî mai bine legile cuvenintiei si a ne crutiã de imballatiunile dloru, cari desiguru nu potu avé decatu resultatulu contrariu de ceea ce credu dloru. — Vomu reveni a supr'a cellei lalte parti a comentariiloru.

Repriviri assupr'a Ungariei in cesti 6. anni de vietia constitutiunale!

II.

Ecce „Hon“ cãtu de naivu deslega intrebarea nostra. Dupa revellatiunile ce face acestu diariu, — care cu tote cã este organu allu oppositiunii, stã in bune relatiuni si cu officiulu de pressa, — este constatatu cã partit'a guvernamentale se compune nu numai din maghiari, ci d'in toti acei individi, ai diferiteloru natiunalitati, cari si-urmarescu interesele loru parteculari. Cu unu cventu, acesta partita se compune d'in totu atãti-a mireni si besericani, unguri, romani, serbi, slovaci si sassi, caroru-a, dupa „Hon“ li place santele posturi, nu a Paresimeloru sãu a Craciunulu, etc. ci alle bugetulu.

Astfelu si romanii contribuescu cu destulli individi pentru sustinerea minoritatii la cãrm'a statulu si ceea ce trebe sã observãmu mai alessu este, cã cei d'antãiu cari se ingagiara in aceste castre fusera mitropolitii si episcopii romani, cu exceptiunea memoritoriu lui mitropolitu Alexandru Siulutiu.

Prelatoru apoi urmara altii, mireni si besericani, canonici, vicari protopopi, etc. cã-ci dupa „Hon“ a tiené cu guvernulu este gradulu la Parnassulu favoriloru, — a se pune de ess. unu protopopu in capulu activistiloru d'in Transilvani'a este a finumai decâtu calificatu la unu episcopatu vacante.

E faptu constatatu, cã romanii in lini'a prima si-perdura de pre terrenulu politicu nationalu acelle persone, cãri, dupa pusetiunea loru, ar fi potutu lucrã multu si chiaru cu successu pentru recastigarea drepturiloru nationale, deca ar fi staruitu insi-si cu tenacitate, firesce spriginiti fiindu de mireni cu

vedia si influintia atãtu in susu (la guvernulu) cãtu si in diosu (la poporu).

Sã nu ne mirãmu acum de scissiu-nile provocate in corpulu natiunei romane. Sã nu ne mirãmu cã cercurile elect. romane dau mai mare contingentu de deputatii guvernamentali, decâtu natiunali; sã nu ne mirãmu cã d'in Transilvani'a inca, in contr'a manifestei vointie a natiunii si chiaru a insi-si alegatoriloru respectivi, vedemu doi deputatii in camer'a Ungariei, — sã nu ne mirãmu, cã pentru ce sunt romanii la totu passulu impedeati in actiunile loru nationale, si sã nu ne mirãmu in fine, pentru ce nu se pote statori in aceste actiuni una procedura solidaria.

Maghiaru „Hon“ ni spune destullu de limpede dat'a si causele acestoru desbinãri, ni arreta pre autorele loru ca capu allu partitei activistiloru impreuna cu programm'a sa, care pana acilea a jacutu in tufa, si care nu insemna alta decâtu ca pentru unu ou sã sacrifici unu bou.

Noi detorimu multiamita collegulu „Hon“ pentru aceste sincere descope-riri, cari de si pentru noi nu sunt noue, au inse pretiulu cã sunt marturisiri intime chiaru de la adversarii nostri si preste totu ni-se pare cã la aceste marturisiri l'a luat gur'a pre d'inante.

„Hon“ au uitatu inse un'a, au uitatu adeca a ni spune cã unde si-a afflatu acesta programma aderinti si cari d'entre acesti-a au tãrcitu-o in straiti'a ministrulu-presiedinte d'in Pest'a.

I vomu spune o noi. Cei d'antãiu cari sustienu acesta partita activista cu programm'a in tufa, au fostu fratii Brasioveni, cari la alegerile trecute, contr'a vointiei loru, trebuira sã se convinga de nepracticabilitatea ei si fura siliti a da cea mai eclatante espressione programmei nationale passiviste.

Acestu actu li-ar servì spre onore fratiloru Brasioveni, dacia nu l'ar fi facutu siliti, inse scissiuunea odata provocata si nutrita intre romani, slabl cu totulu natiunea si incuragiã incubarea venalitatii in corpulu ei. Acesta scissiuune nu pucinu au contribuitu si la confusiunile cari essistu asta-di in sinulu natiunei. De aci provine si acea trista impregiurare cã multi fii (vitregi) ai natiunei romane nu se mai sfiescu asta-di a venã sub o forma sãu alt'a numai dupa interesele loru personale, adeca: pescuescu in turbure.

Ca un eclatantu esemplu serveasca in eternu rusinosele alegeri d'in Fagarasiu, unde una clica de cavalleri de industria se servira de alegeri pentru pungele loru; precum si acei activisti, cari colindara mai in anii trecuti prin Pest'a cu scopu ca sã bata calcea spre a fi primiti in rubricile bugetulu.

Totu acestei desbinari se contribue si aceea cã in sinulu natiunei rom. s'au scolaru una mana de omeni politici si oratori falsi, cari se servescu de vocea si penn'a loru spre a seduce opiniunea publica si sã respandesca intre romani teorie mintiunose si astfelu in cesti 6 anni de vietia constitutionale adeveratulu meritu au fostu nedusitu, era guralivii si cei cu doi bani in trei punge au trecut de mari natiunalisti, buna ora cum cetissemu intr'unulu d'in nri de asta tomna a diariulu Cehicu d'in Prag'a „Politica“ cumca in fruntea oppositiunii nationale p'in Fagarasiu ar sta unu „besericanu“, dar lumea romana scia

pré bine cum stau affacerile acolo si cine stau in fruntea acelei actiuni.

Ecce trist'a nostra situatiune, care a o lassá esplotarei unoru omeni si clice de a provocá confusiune pentru ca sè li succeda a-si realisá interese personale si sè fia inrolati intre cunoscutii „buni patrioti si omeni ai ordiniei“ — este a ne supune de buna voia relleloru ce ne bantuescu.

Intre romani divisiuni de principie nu potú sè essista si ori ce divisiune si abateré de la programm'a natiunale provine d'in interesse particulari, dupa cum insu-si maghiarulu „Hon“ marturisesce.

Una asemenea desbinare croita la anii 1865—1867 este cellu mai mare peccatu, cà-ci nu este motivata pre trecutú si a cautá a intruduce intre romani atari desbinari este crima d'in partea introducătoriloru, cari voiescu numai sè profite de elle spre cea mai mare depravatiune si demoralisare a natiunei.

Acum dupa ce analisaramu incátu va situatiunea si fructele constitutiunei maghiare in cesti 6 anni, si dupa ce facuramu si una repede privire a supr'a situatiunei nostre nationale, in carea ne addussera in cesti 6 anni barbati nostri ce trecu in antea maghiariloru sub numirea falsa de „buni patrioti si omeni ai ordiniei“ — intrebámu: Annullu presinte sè continue ellu ore aceste rateri? — Ar fi si mai tristu. Tote poteriile ar trebú concentrate pentru sterpierea reului d'in radecina.

Este dara timpulu supremu ca romanii sè se impulpe si sè-si concentredie tote poteriile pentru regularea cestiunei natiunale, si cine pote fi in prim'a linia chimatu la acest'a decátu diaristic'a natiunale, carea trebe sè se inaltie la missiunea ei si sè dee directiune in tota privint'a, era pre pescutori in turbure fára crutiare si consideratiuni personale sè-i faca cunoscuti romanimeii ca sè se pota ferí de laturile lorú. — Assemene si acei barbati, pre cari romanii s'au dedatu a-i considerá ca conducatori sè essa d'in reserv'a ce observa, sè precisadie directiunea ce o credú de salvatoria si sè imbrace odata vestmentulu curagiului fára de care ideea cea mai luminata nu pote sè merga decátu numai schiope-tandu, si astfelu sè taie carerile acelloru aleatori, cari pre langa perversitatea inimeloru possuđu si sfruntari'a ce au fostu in stare a seduce pre multi si a confunde actiunea natiunale.

Publicol'a.

Cetimu in diariulu din Bucuresci, Pressa.

Credemu utilu si interessantu a tñe publiculu nostru in currentu despre to-

tu ce se misca si cugeta dincolo de Dunare, cellu pucinu cu titlu de informatiune; cà-ci nu ne pote fi indiferente, precum am mai dñssu si alta data, totu ce se misca in giurulu nostru, si in Orientu. Cetimu in „Currier d'Orientu“ de la 2. Februaru unu articlu intitulatu: press'a bulgara, scrissu de unu macedoneanu, care se plange contr'a guvernulu din Constantinopole pentru cà a supressu de càtu-va timpu trei dñarie bulgare.

Pucinu mai in urma inse, au apparutu alte doue dñarie noue, dñariulu bulgaru „Vek“ si o editiune bulgara a dñariulu „Levant Times.“

Autorulu anonimu allu articluului mentionatu arreta motivele si interessulu numai allu nationalitatei bulgare, dara si allu guvernulu otomanu de a avé si bulgarii diarieloru, precumu au si celle-lalte nationalitati de sub sceptrulu Sultanulu.

Din acestu articlu se pote vedé cà rivalitatea intre Bulgari si Greci nu este numai pe terrenulu religios, ci si nationalu, si cà si unii si alii si-discuta terrenulu si preponderanti'a intre Balcani si Arhipelagu. Grecii cu episcopii lorú pretindu cà lorú li-se cuvine preponderanti'a in Macedoni'a; pre candu Bulgarii si-attribue lorú acestu dreptu, sub motivu, cà ei sunt mai numerosi.

Fára a ne pronuncia asupr'a acestui punctu, credemu interessantu a pune in vedere ideile si aspiratiunile Bulgariloru esprese de anonimulu din „Courrier d'Orientu,“ care ecce ce dice, plangandu-se de suprimerea dñarieloru bulgare.

Redactorii diareloru bulgare merita ei repressiune? Asiu voi sè fiu de par-rea officiuului pressei; dara acestu officiu — mi-va permite sè-lu intrebú daca a compenit cu destulla maturitate consecintiele unei mesure cari priveza de ori-ce organu pre cellu mai numerosu dintre poporele crestine supuse sceptrulu Abdul-Aziz.

Cà-ci in celle din urma, este unu faptu constatatu de tota lumea cà de la Marea Négra si pana la Pindu, din Serbi'a si pana la Arhipelagu, Turci'a europea nu e populata de càtu aproape numai de Bulgari si Romani. Si daca se voru fi gasindu unu numeru de Turci séu straini la Philipopole, Adrianopole, la Salonieu si pe litoralulu mariloru ce spela tiemurile Turciei, toti ceilalti sunt Bulgari. Turcii si Crestinii, Crestinii si Turci nu vorbescu de càtu numai bulgarescu.

In scurtu, bulgarii crestini nu sunt mai pucinu de siesse millione; si numai ei, propriu dñssu, occupa Turci'a europea. A privá o asemenea populatiune de ori-ce organu, mi-se pare o afacere grava. Si a crede pre

acést'a populatiune nesimfitoria facia cu mersu'a cere lovesce tote jurnalele salle, pre candu acellea alle altoru nationalitati remanu neatinse, acest'a este o gressiela mare.

Me intrebú, daca nu erá mai bine pentru guvernulu imperiale sè fia indulgentu si daca jurnalisti bulgari nu sunt de accusatu pana la unu punctu ore care.

Cà-ci, in fondu, pentru acesti jurnalisti cestiunea cea mare, cestiunea asupr'a carei-a i-am vedutu revenindu mereu, este cestiunea macedo-religiosa. Cà-ci, afara de peninsul'a Casand'ra, de muntele Athos si de Salonieu, orasiu unde doue párti din trei a locuitoriloru — peste 60. la suta — sunt evroi, tote satele sunt bulgare, tote comunele sunt bulgare. La Strumnit'a s. e. nu o nici suffletu de grecu; la Serès si la Dramos nu e de càtu unu micu numeru de romani greciti. Cu unu cuventu, Macedoni'a e bulgara. (!?)

Patriarculu grecu cere Macedoni'a de la guvernulu imperialu. Inse Bulgarii nu voru sè fie suppusi acestui patriarcu. Pote sè displaca impregiurarea cà jurnalele bulgare se facu oculus acestei dorintie universale a compatriotiloru lorú. Se pote asemenea intomplá, ca elle sè cunnosca detailurile faimosei comedie de la Strumnit'a s. e. Inse unde e neadeverulu? Si cine pote sè gasésca o gressiela, in faptulu, cà unu bulgaru si-ubescce loculu nascerii?

Daca essiste o mintiuna, dara o mintiuna mare, ca tota Macedoni'a, apoi este aceea de a se pretinde, cà Macedoni'a ar fi populata de greci si cà trebe pentru acestu motivu sè fie suppusa patriarcatulú grecu.

Càtu pentru mine, care am cutreeratu Macedoni'a crucisui si curmedisui si care am studiatu cu attentione istori'a ei politica si religiosa, desidú pe organele patriarculu grecu sè probeze, daca patriarculu grecu possede asupr'a Macedonieii cea mai mica autoritate canonica.

Si apoi Pharmakidis, secretarulu sindulu din Athen'a, n'a probatu ellu, cà autoritatea ce si-arroga patriarcatulú din Fanaru asupr'a Grecieii, Macedonieii si asupr'a atátoru alte tierre, este o autoritate imaginaria. . . .

Ce sè conchidemu din tote acestea? Cà essagerati chiaru publicistii bulgari totu n'au fostu mai pucinu scusabili si cà adeveratii amici ai imperiulu otomanu voru fi totu-dea-un'a proprii sei suppusi; cà prin urmare trebe sè se prefere la rigore mansuetinea càtra densii.

Unu Macedoneanu.

Affacerea Lamarmor'a-Bismarcu.

Spre complectarea scrisorii d-lui Lamarmor'a pre care o publicaramu in Nr. tr. reproducemu aci si raportulu ge-

Ast'a erá numai ca sè scape de Toderica, cà-ci cum a passitu acestu-a pragulu cu saculu de-a umere, Scaraschi a si strigatu sè puna zavorele si lacatele.

Remanendu afara, Toderica bagá man'a in pusunariu si ca unu poznasiu ce erá, scose unu condeiu de creda, care i serviá la càrti, si sub inscriptiunea vestita:

Lasciate ogni speranza voi ch'entrare, insemná pre grozavele acelle porti de arama, o mare Cruce, asiá:

+

(Siesse lune de dílle pana ce cred'a so rosse de cotical'a aramei, Iadulu remasse incuiatu. Nu potú inghití nice unu suffletu, si hamositi de fome dracii abiá sufflau. Darna cà Toderica n'a avutu la ellu una dalta (barda) in locu de creda, ca cè pota sepá mantuatoriulu semnu.)

Purcediendu de la Iadu, Toderica a mersu, a mersu, a totu mersu pana a essitu in lume si a ajunsu in patri'a sa, plinu de bucuria cà a venitú de hacu lui Scaraschi, si a mantuiu suffletele coconasiloru ce se munciau din pricin'a lui.

Dupa trecerea a patru-dieci anni (Toderica erá acum de siepte-dieci) Mortea a intratu la deusulu intr'o dí si l'a insemiatiu cà, fiindu cà i-a sositu coasulu, domni'a ei a venitú sè-lu lee, si cà sè se gatesca.

neralulu Govone, din care resulta, níci o induoela, cà d. de Bismarcu cugetatu a cede una parte din terriulu Germanu Francieii pentru ca s'asse a sdrobí pre Austri'a:

Berlinu, 3. Iuniu 1866.

Escellentia,

Cerendu contelui de Bismark una dientiua de concediu inainte de a plecá deretru in Itali'a, presedentele consiliulu primitu eri sera, la 9 ore, in gradin'a nistoriulu de Statu, si mi-a vorbitu p la 10 ore. Am anuciatu Esc. Salle cà s'ossí in currendu colonelulu Avet, officio forto distinsu din armat'a italiana, destitu do càtra Regele a insoei armat'a prusii in casu de resbellu.

Am adausu cà evinemintele facandu din dí in dí mai grave, a trebuitu sè nunciu a mai acceptá pentru ca sè prose eu insu-mi pre acestu officiaru superioru Comitele Bismark mi-a respunsu: acum e va da focu esplosivulu, Prussi'a séu Itali. Intrebai pre presedentele consiliulu d cunnosceá testulu respunsulu datu de Austri'a la propunerea congressulu si dacá guvernulu prussianu luasse ore-care noue liberatiuni, in urn'a unui asemenea respun relativu la participarea in sal'a de conrintia, si dacá dinsulu, contele de Bismarcu renuncia d'a se duce la Paris.

Presedentele consiliulu mi-a respunsu: „Am aflatu essactu respunsulu austriacu o esclude ori-ce negociatiune de natura schimbá starea de potere a pártiloru; de dacá nu se pote tractá despre cederea d cateloru Elbei, conferenti'a este inutile. sceptamu, afara de ast'a, pentru mane, a cunnosce officiale testulu austriacu pent a decide. Speramu cà Franci'a, in faci acestui respunsu, in faci'imprumutulu fi tianu in Veneti'a, in faci'a ultimulu ae allu Austriei, care defera cestiunea duca lorú Dietei si violeza tractatulu de la Gastein, va recunnosce scopulu neclintitu al Austriei de a refusá ori-ce accomodare, nu va cautá sè prelungésca mai multu negociauni inutile si prejudiciabile pent noi. Acést'a conduita a Francieii ni-ar fi t una proba de lealitatea sa càtra noi; dar dins'a ar face altu-felu, ni-ar da banne asupr'a intentiuniloru salle. — Pentru un singuru lucrú mi-ar fi placutu sè m ducu la Paris. Asiu fi doritu sè vorbesce d'aprope cu imperatulu ca se cunoscú mai simulu concessiuniloru ce doresce de la noi càtra Franci'a.“

Eu intrebú deca, affara de Rinu, ma este veri-una parte din tierra in care unu vot pentru anesiunea la Franci'a ar poté reesi in veriuunu modu. Comitele de Bismarcu respunse: „Nici un'a, agentii francesi, ei insi si, cari au strabatutu tierra' pentru a cunnosce dispositiunile populatiuniloru, reportez

Sum gat'a respunse betranulu, dar t rogú, o Morte, fá-mi unu bine pana a m me luá; dá-mi una pera din perulu can este la usia, ca sè-mi recorescu arsur'a gut legiulu. Fá-mi acesta mica placere si voi mori multumitu.

Daca e vorb'a numai pentru atát'a, díssu Mortea, bucurosu. Si se sui in peru ca sè culega una pera, dar candu vrú sè se cobore, nu potú nice de cum, pentru cà Toderica asiá voiá.

Ah! Toderica, mai inielatu! strigá Vedú cà sum in poterea ta. Dá mi drumulu si-ti voiú mai da diece anni de vietia.

Diece anni! mare treaba! dísse Toderica; de n'ai pofa sè putrediesci in perú dragutia, fi mai darnica.

Ti-voiu da doue-dieci.

Me icai in risu.

Ti-voiu da trei dieci,

Inca mai ai multu pana me vei ajunge cu tergulu.

Ce pardalnicu! Vrei sè traiesci una suta de anni?

Tocmai acum ai nimeritu, iubit'o.

Toderica, n'ai minte.

Pote, dar mi-e dragu a trai.

Fia una suta de anni, dísse Mortea.

Indata potú sè se cobore, si luandu-si remanu bunu de la omulu nostru, se dusse cu co'sa de-a umere.

FOISIOR'A.

Toderica.

(Poveste.)*

(Fine.)*

Punendu acestu gandu, Toderica a purcesu sè se duca la Iadu cu unu toiagu in mana si cu unu sacú d'a spinare (ca sè scota pre cei doi-spre-diece coconasi.) Sosindu la Tergulu-Oenei, s'a coboritu intr'o ocna parasita, care i-o arretasse una baba vragitoria, si s'a dussu, s'a dussu, s'a totu dussu pre sub pamentu, pana ce a ajunsu la port'a Iadului.

Cine esti tu? lu-intrebá imperatulu adanculu, dupa ce lu-adusse inaintea lui.

Eu sum Toderica, jocatorulu de càrti!

Ce dracu cauti aici?

Cinstite Scaraschi! dísse Toderica, de socoti cà este vrednicu cellu antáiu jocatoriu de pre pamentu ca sè joce cu tñe càrti, ecce ti-facu una propunere. Sè jocámu amenduoi, si pentru tota cartea ce-ti voiú bate, sè am voia a-mi alege câte unu suffletu din imperati'a ta si a-lu luá cu mine. Un'a macaru de-mi vei bate tu, sè-mi iei suffletulu si sè fia allu teu in vecii veciloru.

Intru audiulu cuvinteloru acestoru-a,

*) Vedi „Fed.“ nr. tr.

Scaraschi tranti unu hohotu de risu de se cutremurara paretii tartarulu si se spariara toti dracii. Apoi intorcundu-se càtra Toderica:

Pre semne n'ai femea si copii, lu-intrebá?

Pas si bête, respunse Toderica, dar' lassa vorb'a; spune joci ori ba?

Bucurosu, dísse Scaraschi sufucandu-si manecile, si cerú mesa si càrti.

Pre locu unu dracisioru mitellu si frumosiellu ce impliniá servitulu de jochei (ciocoiu) pregati tote celle trebuintiose.

Ce vrei, stos séu bancu? intrebá Toderica,

Stos, respunse stapanitoriulu tartarulu; sciu cà la bancu se incapu multe siulerie.

S'au pusu la jocu. Toderica batendu cartea antáia a cerutu suffletulu lui Stefanica Gandulu (unulu din cei doi-spre-diece, pre cari voiá sè-i scape,) si primindu-lu l'a pusu in sacú; assemene si pre allu duoile si allu treile pana la doi-spre-diece, si luandu suffletele le-a pusu tote in sacu.

Daca intunecat'a vostra stralucire, a díssu Toderica, voiescu sè mai urmámu joculu, eu sum gat'a.

Prea bine, respunse Scaraschi, care versá sudori de necasu; dar aici este nu sciu ce mirosu greu, én sè essimu pucinu pana afara.

la nici una votare, care nu va fi numai fictivă, nu ar potè reoasci. Nimeni nu iubesc propriul sau guvern si dinasti'a domnitoria pe teritoriu s'eu inee toti sunt si voiescu să remana germani; asiè cã nu ar romané cãtu s'è indemnissãmu pre Francia. La partea franceza din Belgi'a si cu cea din Elveti'a. "I respunsei cã asta ar fi forte greu; inee cã, deca nu se pote face cã s'è valoroze vointi'a populara, pote cã se va potè pune inainte ore care altu principiu, precum de essemplu, acellu-a allu confinièloru naturale; adusei indata cã nu cugetasem s'è facu allusiune la totu tiermulu stangu allu Rinului; inee „nu este veri-una alta linia geografica care ar potè conveni Francei?"

— La acest'a contele de Bismarck respunse: „Da, ar fi Mosel'a." „Eu sum adause ellu mai pucinu Germanu de cãtu Prussianu, si nu asià avé nici o difficultate a subsemnã a cederea, cãtra Francia, a întregi tierre poprinse intro Rinu si Mosel'a: Palatinatul, Oldenburgulu, o parte din tierr'a prussiana, etc. Regele, cu tote astea, sub influenti'a Reginei, care nu este Prussiana, ar avé gravi scrupul si nu s'ar decide la acest'a de cãtu in una momentu supremu in care ar fi pre punctulu de a perde totulu s'eu de a castigã totulu. In ori-ce modu, pentru a munci spiritulu regelui in vederea unei arangiari opecare in Francia, ar fi necessariu de a cunosce limit'a minima a pretensiuniloru acestei-a, fiindu-ca, deca ar fi vorb'a de totu tiermulu stangu allu Rinului, Maienti'a, Cobleni'a, (Mogunti'a, Confluenti'a) si Coloni'a mai bine ar fi s'è ne intiellegemu cu Austri'a si s'è renuncissãmu la ducate si la multe alte lucruri." — Inse i dissei eu, cu Austri'a nu este alta acomodare de cãtu una capitulatiune, fiindu-ca cestiunile in litigiu implicã interesele celle mai vitali si viitorulu s'eu, ceea ce opresce de la ori si ce transactioni. — „E adevèratu, respunse contele de Bismarck; inee opiniunea germana ar absolve pre Regele de acesta capitulatiune deca ea ar fi justificata prin resolutiunea de a nu cede teritoriu germanu unei poteri straine."

Apoi adause cã Regele nu a pearsitu sperantiele de pace, cã de pucinu timpu chiaru ellu incepusse nisce negociatiuni secrete cu Austri'a pentru una arangiare, si acestea fãra sciroa lui, a lui Bismarck.

„Din fericire, dinsele erau destinate a cadè, disse dinsulu; si, ast-felu, regele se va fi convinsu si mai bine cã nu este cu potintia de a se intiellege cu Austri'a in modu convenabile, chiaru fãra amesteculu persoanei melle. In acestu momentu inca ducele de Baden'a — aci nu am auditu numele, — nepotulu regelui, este la Dresd'a pentru a tractã despre pace.

„Abiã se ivi propunerea de conferintiã de la Paris, si regele voi s'è suspindia plecar'a gardei de la Berlin, pentru a marturi

Cum puresse ea, Toderica se trezi de plinu sanetosu, si incepù una noua vietia, avendu poterea junetii si cercarea betranetii. Totu ce am potutu affiã de traiulu lui acestu-a, este cã a urmatu ca si antãi a-si implini tote poftele, mai alessu celle trupesci, facundu bine candu gasiã ocasiune, dar fãra s'è gandesca la mantuirea sufletului seu ca si mai inainte.

Sfersindu-se acei una suta anni, Mortea a venitu era-si. Gat'a esti? I'a intrebatu.

Am tramissu s'è-mi chiami duhovniculu, respunse Toderica; pune-te pre cellu scaunelu langa vetra pana ce va veni. Asceptu numai s'è me spoveduescu si apoi s'è intru in noienule vecinicie.

Mortea ca una buna si ingaduitoria persona, se puse pre scaunelu, si asceptã una ceasu s'è vina preutulu; dar vedindu atãta zabava, disse gazdei: mosnege, nu ti-ai potutu cautã de sufletu de unu veacu de candu ne-amu intelnitu?

Dieu! n'aveam numai acea grige, respunse betranulu cu unu zimbetu de luare in risu.

Daca ti-e vorb'a asiã, strigã mortea superata de prelungirea lui, ti-voiu arretã eu!

Glumesci! disse Toderica, vedindu-o cumse siliã s'è se cobore de pre vetra; te sciu cã esti bunisiora si cã-mi voi mai darui cãti-va anni.

sincer'a sa dorintia de pace. Asta-di am fostu datoru a luptã, eu si multi generali pentru a decide pre regele s'è faca a porni gard'a. S'a irritatu antãiu, dera in fine a cessu si gard'a pleca mane.

— Dara corporile de la Rinu? intrebaiu eu. — „De duo dille elle sunt pre frontari'a sassona," respunse presiedintele consiliului.

Aci contele de Bismarck reveni assupr'a argumentului cu care inc pusse conversatiunea, pentru a sei cine va se incepa ostilitã ile, Itali'a seu Prussi'a. Spuse cã i-ar fi forte cu greu d'a decide pre regele s'è iea offensiv'a; cã regele si-facea una religiune, o superstitiune din a nu luã assupra-si respunderea unui resbellu european, si cã, cu tote aceste, timpulu se perdeã, si Austri'a cu Statele secundarie si-complectau armãrile, era probabilitatile de successu se impucinau pentru Prussi'a. Interessulu italianu era asfelu si dinsulu compromissu deca victori'a remanea a Austriei. „Itali'a, adauge ellu, pote lesne s'è incepa resbellulu, s'è prepare pentru acestu scopu ea inea-si una provocare din partea veri unui corpu croatu platitu, si ea pote fi atunci sigura cã a duo'a di noi vomu trece frontari'a."

Respunsi cã Itali'a era in una possitiune forte delicata, cã declarasse la Paris, in plina siedintiã, la corpule legislativu, cã dins'a nu ar luã initiativ'a nici unui atacu si cã de atunci repetisse in tote modurile acãsta declaratiune. Itali'a trebuia s'è competeze multu pre opiniunea publica franceza si s'è nu faca a deveni difficile s'eu imposibile actiunea amicale a imperatului Napoleonu in favorea ei, intorcandu in contrã acãsta opiniune publica care calauziã pre imperatulu. Itali'a avea cu atãtu mai multa nevoia de a arretã Europei ce cunoscea mai pucinu adevèrat'a stare de lucrari in Itali'a si absolut'a autoritate a guvernului assupr'a tierrei întregi, assupr'a armatei a assupr'a voluntariloru.

Contele de Bismarck staru atunci multu assupr'a acestui subiectu si me rogã d'a vorbi Escell. Vestre si regelui, pentru ca, incepandu noi cei d'antãiu resbellulu, regele Wilhelmu s'è se decida a rumpe oscitatiunile lui cu totulu favorabile adversariloru nostrii, mai cu s'ema asta-di candu tote statele secundarie s'au declarat pentru Austri'a, s'eu sunt gat'a a se declarã pentru dins'a. Promisei s'è reportezu aceste dorintie fãra a lassã s'è intrevedia nici-una sperantia cã dinsele se voru implini, in urm'a caroru-a ellu terminã dicandu cã, atunci candu s'ar decide regele a luã offensiv'a, ellu va da de scire prin telegrafu si prin differite linie la Florenti'a. Cãtu despre atitudinea militaria a Austriei, dins'a era pana in acellu momentu, cu totulu defensiva si asceptatoria, si nu faceã s'è se prevedia in parte-i nici una agresiune forte apropiata.

Cãti-va anni, ticalosule! (si se trudiã s'è se dee josu de pre vetra.)

Negressitu; dar asta-data nu voiu cere multu, cã-ci m'am saturatu de betranetie; me voiu multiumi cu patru-dieci de anni.

Mortea semti cã una potere neveduta o tieneã pre scaunelu, precum odniora in peru, dar de ciuda si de mania nu voiã s'è dee nimicu.

Sciu unu mestesiugu s'è te facu blanda, disse Toderica, si indata puse pre tetiunii ce fumegau in vetra unu braci de vreascuri. Foculu indata s'a aprinsu si a implutu de para si de fumu intr'atãt'a cupatoriulu, incãtu Mortii i veniã s'è si dee sufletulu.

Valeu, valeu! a strigatu, sentiendu-si betranele ossè pragindu-se; scapa-me, si fãgaduescu s'è-ti dau patru-dieci anni de sanetate.

Atunci Toderica i-a datu drumulu si Mortea a fugitu pre diumetate perlita.

Sfersindu-se si anii acesti-a, s'a intornatu s'è-si iea omulu, care o asceptã la usia cu unu sacu de-a spinare.

Asta-data n'ai incotro cotigi, i disse, dar ce ai in saculu acellu-a?

Suffletele a duoi-spre-diece jocatori prietoni ai mei pro cari i-am scosu din Iadu sunt acum vre-o suta cincidieci de anni.

Vina dar si ei cu tine! disse Mortea, si apucandu-lu de chiea se inaltã in ves

Ast-felu este resumatulul ultimei conversatiuni ce am avutu cu d. de Bismarck si impressiunea mea este cã densulu va cautã tote mediulocele pentru a precipitã lucrurile si a ajunge in currendu la ostilitati.

Ceea ce este mai alessu de insemnate pentru guvernulu Florentiei, este declaratiunea dlui de Bismarck despre negociatiunile ce a facutu, in dillele din urma, regele Wilhelmu pentru una intiellegere pacifica cu Austri'a si despre celle ce se facu inca. Si unele si altelo si-voru ajunge cu greutate la scopu, este adevèratu; inee posibilitatea, chiaru tardia, a unei assemenea intiellegeri, trebe s'è faca pre Itali'a s'è cugete seriosu si s'è mirose mai dinainte urmãrile necalculabile.

Generalulu Govone.

Camer'a deputatiloru Ungariei.

Siedinti'a de la 17 Februaru 1874. — Presiedintele deschide siedinti'a la 10 ore din di si comunica cãmerei cã I. Horváth, alessu deputatu in comit. Cetãtii-de-balta (in Transilvani'a), si-a prezentatu literele credentiale cari se trecu la comiss. verificatoria permanenta. Petitiunile anunciate de presiedinte, s'eu prezentate prin deputati, se trecu la comiss. de petitiuni.

Lazaru Costiciu adresseda apoi ministrului de interne urmatori'a interpellatiunea.

Dupa ce in art. de lege 21. din 1848., care tratedia despre „colorile nationali si insemnele tierrei," nu potu s'è afflu acellu sensu, ce d. ministru i-lu atribuì cu ocasiunea respunsului seu la interpellatiunea referitoria la incidentele de la Panciov'a; — dupa ce sum convinsu, cã flammurele serbesci la alegerea de la Panciov'a nu s'au intrebuintiatu cu vre-o tendintia, d'a gravità in afara, ci in bun'a credintia cã folosirea loru nu vine in contradictiune cu legea — dupa ce juredictiuniloru, precum si la ceremonie basericesci este ertatu a se folosi ori-ce felu de flammure; era pre de alta parte usulu flammurei nationalitãtii serbesci in confiniile militari nici-candu n'a fostu opritu; dupa ce interdictulu referitoriu la usulu acestei flammure restringe chiaru si libertatea data in acãsta privintia de guvernulu absolutistic, prin ce liberalitatea constitutiunii ung. pote s'è perdia din valore nu numai inaintea locuitoriloru din confiniile militari, ci inaintea întregi lumi liberale, — dupa ce in tempulu din urma s'au commissu din partea unor auctoritãti nisce fapte, cari nu-mi vine a crede s'è se basediã pre ordonatiunea ministrului; si dupa ce, in fine, in sensulu art. de lege memoratu, flammur'a negru galbena este d'a se considerã ca ori si care alta flammura straina, — mi-iau libertatea a intrebã pre d. ministru:

I. Ce flammura intiellege d. ministru sub cuvintele „esterna" si „straina?"

duhu, sburã spre apusu si se veri in ocn'a parasita.

Sosindu la portile Iadului batù de trei ori.

Cine bate? au intrebatu din laintru

Toderica jocatoriu, respunse Mortea.

S'è nu cum-va s'è deschideti! strigã Scaraschi, aducundu-si a-minte de stossulu ce jocass' cu ellu; coscariulu acellu a e in stare s'è mi pustiesca imperati'a.

Scaraschi nevrendu s'è deschida, Mortea vrendu nevrendu (cã-ci doriã s'è-si resbune) si cu mare parere de reu a trebuitu s'è plece spre ceriuri.

Cine esti tu? intrebã santulu Petru pre Toderica, dupa ce mortea l'a pusu inaintea portii Raiului.

Vechi'a vostra gasda, respunse ellu, acellu-a care odata v'a ospetatu cu venatulu seu.

Cum cutezi s'è te infaciesi aici in starea ce te vedu? Nu soi cã Ceriulu este inchisu pentru cei ca tine? Bre, bre, bre! Tu esti bunu de talpa Iadului, si ai inca obrazu s'è cauti locu in Raiu!

Sante Petre! disse Toderica, mi se pare cã eu nu te-am primitu asiã candu ai venitu impreuna cu Domnulu nostru de mi-ati cerutu gasduire.

Tote aceste sunt frumose si bune, adausse apostolulu cu una voce pre carea voiã s'o arrete aspra, de si se cunoscea cã i este mila;

2. Are ministru cunoscentia despre impregiurarea, cã capitanulu orasiului Neuplant'a a confiscatu una flammura serbescã, carea portã insemnele patriarhatului serbescu, si carea se affiã intr'unu dulapu allu societãtii de lectura din Neuplant'a?

3. Are ministru cunoscentia, cã in comunitatea Uzdinu, ce se tiene de cerculu electoralu allu Panciovei, inca inainte de alegere s'au confiscatu si astfelu de flammure cari nu aveau nice una emblema, ba nice cã le-a folositu cine-va?

4. Are ministrulu cunoscentia, cã in Aradu si in alte locuri s'au confiscatu flammure nomagiare, cari, dupa locul unde se afflau, nu poteau admite nice chiaru umbra de suspitiune, cum-cã prin elle se intentionedia gravitatiune in afara?

Intemplatu-s'au tote aceste confiscãri la ordenulu ministrului? si daca da, apoi cu ce dreptu, si pre basea carei legi? daca nu, cugeta d. ministru a luã mesurile necesarie pentru complanarea acestoru gravamine?

Ministrulu de interne Iuliu Szapãry: Voiu s'è observu pre scurtu, cã flammurele cari s'au confiscatu in Panciov'a portau intru adevèru emblem'a Serbiei. Cine voiesce s'è se convinga, pote s'è le vedea, cã-ci flammurile essistu inca. Argumentele insirate de d. interpellant m'au convinsu, cã a fostu tare necesariu a confiscã acelle flammure. Legea de nationalitate, la carea se provocã d. deputatu, nu contine nice unu singuru punctu, care s'è conceda usulu steaguriloru straine. Apoi in Panciov'a nu s'a intrebuintiatu flammur'a comit. Torontalu, ci una flammura de colori cu totulu straine.

Cumca am opritu folosirea ulterioara a acestei flammure, este faptu; si-mi tienu chiaru de detorintia a nu me abate de la ordonatiunea mea. Si am facutu acestu pasu pentru cã am vedutu cã indulgenti'a de pana acum a datu locu la astfelu de abusuri, cari, dupa parerea mea, nu se mai potu sufferi. (Applause din tote partile.) Ordonatiunea mea nu se referesce numai la flammurele serbesci si romanesci, ci prin ea se interdicesc usulu ori-carui altu steagu, afara de cellu ungurescu, chiaru si flammur'a imperatesca, carea n'are nimicu d'a face cu alegerile.

Repetu, cã prin ordonatiunea mea n'am opritu numai usulu flammureloru serbesci si romanesci, ci allu ori carei alte flammure afara de cea ntionala unguresca.

Svetozaru Mileticu (standu inaintea tribunei notariloru) Bine, bine! Continuati numai, domniloru, pre acãsta calle! (Strigãri sgomotose: La ordine! La locu!)

Mileticu: N'are s'è fia totu asiã; vomu soi noi s'è ni recastigãmu dreptulu d'a usã de flammurele nostre nationali! (Miscare, sgomotu, strigari: La ordine!)

Juliu Szapãry continua a responde la interpellatiunea deputatului Costiciu: Da,

dar eu nu voiu s'è-mi gasescu beleu'a danduti drumulu in raiu fãra de scire. Ascepta pana voiu spune Stapanului, si-apoi vomu vedè ce vomu potè face.

Domnulu nostru insciintiandu-se de venirea lui Toderica, a venitu la porta unde ellu sta ingenunchiatu cu suffletele salle, avendu siesse in dropt'a si siesse in stang'a, si milostivindu-se:

Bine, treaca pentru tine, i-a dissu; dar suffletele aceste ce sunt drepte alle Iadului, eu nu sciu cum s'è le primescu.

Domne! disse Toderica, candu am avutu cinste a te primi in cas'a mea, crai intovaresitu de duoi-spre-diece calletori, si eu v'am primitu pre toti, si v'am ospetatu, si v'am gasduitu cum am potutu mai bine.

Nu-e chipu de a o scote la calle cu omulu acestu-a, disse Domnulu nostru cu unu zimbetu induratoriu. Haide, intrati, de vreme ce ati venitu; ai norocu cã mai gasitu in chefu bunu; almintrea n'asiu ingadui unu lucru care pote da essemplu reu.

NB. Povestea ast'a se tipari in foi'a „Propasirea" mai multu ca s'è imple colonele diurnalului decãtu ca meritandu vre-o insemnate literara. Cu tote aceste nevinnovat'a poveste servi de pretestu Tartufiloru politici ca s'è inchida diurnalulu si s'è essiledie pre autoru!

dice ministrul, am cunoscutia, cumca în Neuplant'a și Uzduin s'au confiscat mai multe steaguri serbesci; dar cumca și în Aradu s'ar fi intemplat asié ce-va, despre acest'a nu știu nimicu; voi cucaut'ă înse s'ă me informedi și despre acestu casu. Confiscarea steagului de la societ. de lectura din Neuplant'a, precum și a celor din Uzduin s'au intemplat nu numai cu scirea și înviorarea mea ci chiaru la ordenul meu; și eu afflu de lipsa chiaru și acum după interpelatiunea dlui deputatu, a-mi susutiené ordenatiune data în asta privintia. (Applause viu.)

L. Costiciu dechiară că nu este multumitu cu respunsul și după aceea continuă astfel: Cătra care potere esterna gravitadia ore Serbii? Pana acum se dicea că cătra Ruesia. Dacă înse acesta presupusetiune este adeverata și întemeiata, atunci nu întiellegu că ce va s'ă însemne de cea mai noua și mai amplificata editiune officială a „peregrinagiului la Moscov'a.“ (Miscare), sgotu, stigari: „Acest'a este una impertinentia;“ La ordine!) Ce influentia va avé acestu interdicitu asupr'a poporului nemagiariu? (Fr. Pulszky: cea mai buna influentia!) Dacă va vedé poporul din confinie, că unu ministru magiariu și-perde cumpetulu și-si esse din fire din caus'a unei bucăți de pandia colorata... (Miscare continua)... atunci tare me temu, că acesta ordenatiune va s'ă aiba rellé urmari.

Eu sum de credintia, că acesta ordenatiune va s'ă aiba rea influentia chiaru și asupr'a honvedului romanu și serbu, ceea ce nu poté s'ă fia decâtu în detrimentulu disciplinei. (Una voce: Dacă va fi asiá, atunci lu-vomu discipliná prin glontiu!) Merogu a luá respunsulu ministrului în desbatere meritoria:

După ce camer'a iea actu despre respunsulu ministrului, Col. Tisza se scola și roga pre presiedinte ca s'ă cera de la Militiciu esplicarea cuvintelor „Lass' că le vomu recuperá noi.“ — Presiedintele provoca pre d. Militiciu, care înse observa că si-va esplică cuvintele, înse nu dora din motivu, că presiedintele lu provoca (sgotomtu și strigari: La ordine!) — După ce presiedintele admonedia pre Militiciu, acestu-a continua: Am voitu s'ă observu, că vorbescu din indemn propriu; înse mai înainte de tote promittu, că eu nu m'am folosit de cuvintulu „recuperare,“ ci am disu cu privire la flamure, că le vomu „recastigá“ noi érași. Deci ca s'ă fia bine întiellesu, adaugu că precum pana acum, asiá și de acum înainte eu me voi folosi numai de mediuloce constitutionali în tote actiunile melle. Steagurile acelle vreu s'ă le recastigu pre calle constitutionale. Tote steagurile confiscate porta colorile patriarchatului serbesci, și stau sub scutul M. Salle: deci, natiunea serbescă va rogá pre M. Sa ca s'ă si pre venitoriu s'ă iee sub scutul seu atátu natiunea, câtu și steagurile serbesci.

După acesta clarificarea camer'a se linscesce.

Ministrulu de culte și instructiune publica Tréfort, respunde la interpelatiunea ce D. Irányi i adressasse cu privire la instructiunea adultilor. Intre alte ministru dă urmatoriile desluciri: Instructiunea adultilor s'au sistatu annulu acestu-a din motivu că summ'a de 130 mii florinti preliminară spre acestu scopu în annulu trecut, n'au fostu de ajunsu, și asiá s'au spesatu cu 50 mii mai multu decâtu se preliminară. Acesta summă are s'ă se economisedie în bugetulu din estu-annu. Oratele spera, că acesta sistare nu va avé consecintie rellé. De altmintrelea guvernulu va conchiamá una ancheta, care va avé s'ă se consultedie asupr'a însemnetátií acestei institutiuni, și dacă acesta ancheta va afflá că instructiunea adultilor este folositoria și essecutabile, atunci guvernulu pre totu annulu va luá în bugetu una summă anumita spre acestu scopu.

Irányi nu este multumitu cu respunsulu, înse cu tote aceste maioritatea camerei iea actu despre respunsulu ministrului.

Camera trece apoi la ordinea dílei și după scurta desbatere accepta mai multe proiecte de legi între cari însemnamu proiectulu de lege despre accoperirea quotei supplementari ce resulta din bugetulu com-

munu de pre an. 1872; proiectulu de lege despre sistarea provisoria a vamei ce se da la importulu cerealelor și fructelor și a fructelor cu pastaia; conventiunea inchiata ou Britani'a-Mare, relativa la estradarea reseciprocă a criminalistilor, etc.

În fine se acceptă propunerea lui Col. Tisza după care guvernulu are s'ă depuna pre langa garantia 500 mii fl. la institutele de creditu de prio provincia cu acea însărcinare, ca acești bani s'ă se dee locuitorilor lipsiti.

În ședinț'a de la 18 Fauru nu s'au pertractatu nimicu momentosu. Proiectele de legi pertractate cu șied. de eri s'au acceptatu și în a trei-a cetire.

Șied. proxima se va tiené Sambeta în 21 Fauru.

Beiusiu, 18/2 st. n. 1874.

Onorata Redactiune. Într'unulu d'în Nri mai deaprope a „Féderat.“ în rubric'a „Varietatiilor“ se scrissesse pe scurtu despre înadusirea, respectivu stingerea norocosa a focului ivitde cu nopte în anticulu edificiu allu resiedintie episcopale d'în Beiusiu; și acum? cu man'a tremuranda de spaima vifaciu cunoscutu, că adi la 12 ore d'în di ni se presintă terribilele spectacu de a vedé încinsu în flacare edificiuulu memoratu; foculu inca duredia; lauda înse prevedintiei, că Baseric'a, gimnasiulu și cladirile din giuru, în butulu ventulu dominante, remasera neatinse! daun'a e mare, că-ci precum se vorbesce, Castellulu eppescu dearsu nu a fostu assecuratu.

Ioanne Bun'a, adj. adv.

VARIETATI.

(Multiamita publica.) Generoselo fapte de liberalitate alle neuitatulu Episcopu allu Diecesei Lugosiului Ioanu Olteanu sunt nesters în anim'a fostiloru s'ei fii sufletesci. P. Ssa în decursulu celoru trei anni câtu fu Eppu diecesei Logosiului nu numai că ostedi pentru a efetui multe bune pentru acesta Diecesa, ci inca după potintia totu-deun'a a și contribuitu însu-si totu câtu au avutu spre mai multe scopuri umanitarie, ajutorandu și patronandu și pre singuraticii individi fără deschilinare de religiune. Numerose au fostu ajutoriele salle totoruru celoru ce cu incredere s'au întorsu cătra d'insulu și i-au cerutu spriginirea, nimenea nu s'au îndepartatu nemangaiatu de la d'insulu.

Intre mai multe bin-faceri alle salle inpartesimu O. Publicu, că Pr. Ssa ca Episcopu a contribuitu pentru corulu voceale de la Baseric'a catredrala gr. cat. d'în Logosiu 10 fl. v. pre tota lun'a și promise, la despartirea sa de la noi, că încátu lu va tiené Domnedieu în vietia, pre venitoriu inca va contribui acesta summă, a promis cu va tiené în totu annulu 3. studentu d'în Logosiu diligenti și cu portare buna, cu stipendiulu; a contribuitu la salariulu docintelui gr. c. din Logosiu în totu annulu 150 fl. v. a. și inca mai contribui și acum'a pana la denucirea altui Episcopu, a înzestratu scol'a gr. c. cu tabellele animaleloru sugatorie și tabellele pentru scripto-legia de Varn'a-Rosiu, tote trasse pre pandia; — a datu lomne de focu necessarie pentru încaldirea scolei și la despartirea sa de la noi, ca suvenire nestersa d'în anim'a nostra, a donatu scolei globulu pamentului în limb'a romana, și 50 fl. v. a. pentru pruncii miseri (afara de 40 fl. v. a. carii i-au donatu pentru pruncii de scolele gr. orientale d'în Logosiu) pre care suma tienendu-se licitatiune s'au facutu 29 de parchie de încaltieminte, cari în 11 februaru a. c. facandu-se consemnarea prunciloru celoru mai miseri prin membrii scaunului scolasteciu în modu solenu s'au și predatu încaltiamintele în scola la 29 de prunci de ambe sessele prin D. Archidiaconu și parocu locale Demetriu Mihalescu în presint'a parentiloru, carii cu cea mai mare multumire între lacrimile de bucuria i-au pofititu generosulu donatoriu ca Domnedieu s'elutrasca întru multi anni!

Pentru tote aceste sum îndetoratu în

numele membriloru scaunului scolasteciu a exprime cea mai ferbinte multumita publica Pr. Ssalle fostulu nostru Episcopu. — Petru Popescu, docinte gr. cat. în Logosiu.

(Multumita publica.) Junimea romana de la universitatea din Clusiu, cu ocasiunea serbării ajunului annului nou 1874 a arrangiatu una petrecere, destinandu venitulu curatu societati de lectura de currendu infintiatu „Julia.“ — Subscrissulu ca cassariu la acea petrecere, dandu-si ratiociniulu înainte comitetulu arrangiatoriu, si-tiene de detorintia a duce și la cunoscentia onor. publicu venitulu curatu încursu cu aceea ocasiune, și a exprime în numele junimei, cea mai întemna multumita atátu onorab. publicu care ne-a onoratu cu presint'a, câtu și acelloru generosi Domni, cari au contribuitu și preste tac'a doșpita, și a-nume: Pr. Ssa Episcopulu Olteanu 40 fl., Pr. S. Loru metropolitulu Ivascovicu, episcopulu Pavelu, apoi onor. D. contele D. Zichy, câte 5 fl., onorab. Dni Dr. Schulek, rectoru, Aranyosi, M. Socanu preutu, câte 3fl., Ianki, A. Bonne, G. Popu preutu, câte 2 fl., capitanulu Campeanu, locotenentele Avramu, locot. Domide, Gavriulu Popu prot., Dr. Gr. Silasi profess. universitate, Georgiu Popu, Székoly, Gr. Chiffa, I. Cuibusu, G. Laszlo presiedinte de trib. în Turd'a, Dionisiu Siulutiu, Samsone Ratiu pretore, Petru Suci, Iariu Popu, Ioanne Petricasiu, A. Polyovicu, Ludovicu Ciato, câte 1 fl. v. a. — Summ'a totale a fostu preste totu 171 fl. din cari subtragundu-se spesele de 125 fl. — a remasu venitulu 46 fl care summă s'au depusu spre fructificare în cassa de pastre. — Basiliu Olteanu, cassariu.

(Unu dantiu nou nationalu.) Díllele aceste amu aflatu, dice „Prossa“ din Bucuresci, că cu înviorarea onor. Comitetu allu teatreloru, va avé locu în currendu o placuta surprisa la teatrulu cellu mare. Unu dantiu nou și nationalu are a fi essecutatu aci, unu dantiu care pana asta-di s'au stratu în mediulocele clasei poporului de jos; dara care din caus'a simplitátií salle. și a lipsei de arte în essecutarea sa, a facutu ca acestu dantiu, de si prin esscelentia nationale, s'ă nu fia înse introdus în salonele aristocratice romane. — Tote natiunile civilisate si-au cantecele și dantiurile lor nationale cultivate și ingrigite, noi Romanii înse nu stámu tocmai ast-felu, și écca pentru ce: Toti profesorii de dantiu cari au trecut prin Romani'a, au fostu din natiune straina, și nu au simpatisatu pentru noi, și apoi poté nici n'au observatu, că aci lipsesse ce-va essentială la petrecerile de salone, unu dantiu nationalu înse placutu și arrangiatu după regulele artei.

Acum înse d. Iosifu Cavaloru de Corvinu, professore de dantiu din Vionn'a, ca unulu ce descinde din vechi'a familia Romana a Corviniloru, dorindu a face o surprisa placuta, și a lassá unu suveniru compatriotiloru sei, si-a datu ostonel'a de a compusu după vechi'a melodia a horei-strabune, a arrangiatu o „hora de salonu în 4 figure,“ în loculu horei cellei simple, ce se jocá alta-data atátu de multu pre la Curtile Domnesci și la serbatorile boeriloru. Din „Curi-rulu de Iassi,“ No. 131. Novembre 28, annulu 1872, și de la mai multi tineri Iassiani aflámu, că acesta hora de salonu, prin compunerea sa artistica, conforma etichetei cerute asta-di, — întrece tote celledalte dantiuri straine, cari sunt usitate asta-di la noi, fara a perde cu tóte acestea nimicu din essentia sa natională. — Noi ne bucurámu din nainte, că currendu ni vomu satisfacere curiositatea prin national'a întreprindere a d-lui Corvinu, întreprindere ce credemu, că se va perpetuá din generatiune în generatiune și va trece chiaru și preste otarele Romaniei. Pentru acesta surprisa nationale avemu s'ă multumimu d-lui directoru M. Pascaly care în totu-de-un'a si-a datu ostonel'a de a servi publiculu cu petreceri placute, ceea ce probeza iubirea a totu ce este nationalu, pentru că cantecele și jocurile nationale conserva și desvolta adeveratele sentiente și amoro de nationalitate și patria.

Sciri electrice.

Petru pole, 19 Fauru. Imperatorele Austriei cercetá în 17 l. c. meseu și laboratoriu acadamié montanistic precum și minele de modelu, unde ministrulu Wilaeff i presentá una b. cata mineralu admirabila, una carte de sunire și una medalia. Înaltulu ospe cercetatu apoi eri balulu boeriloru, se arrangiasse în onorea sa.

Petru pole, 19 Fauru. Asta-di ținutu în onorea imperatului Austrii una revista militară splendidă. Tiar și principele de tron condussera trupelu, și salutandu luara locu langa imperatorele Austriei; după aceea trupelu defliara. În momentul sosirii loculu unde avca s'ă se tione revista militară, trupele salutara pre imperatulu Austriei cu „Zdrawie schelajem“ (ti-petimu sanetate.)

Aten'a, 19 Fauru. Din caus'a camer'a a alessu de presiedinte allu s'ă pre unu oppositionalu, ministerulu Ligiorgis si-a datu demissiunea; Bulgariis fu însărcinatu cu formarea noului cabinetu, și oppositiunea promise a spriginu.

Bucuresci, 18 Fauru. Camera acceptatu art. de lege comunale după care primarii comunitatiloru urbane și rurale se denumescu din partea guvernului.

Paris, 19 Fauru. „Journal de Paris“ vorbindu de discursulu lui Molodice: Garmani'a impune Europei pace înarmata, de-ora-ce ea are lipse de una armata formidabilă, pentru ce s'ă si pota aperá cellu pucinu în de curde un diumetate de seclu, cuceriri din 1871.

Aten'a, 21 febr. Bulgariis întepina greutati în constituirea noului cabinetu. Comunduros și Zamis refu a intrá în cabinetu dechiară totu-si spriginu unu ministeriu care ar preprograma loru.

London, 21 febr. List'a membriloru noului cabinetu publicata în offi. este: primu Lordu allu visteriei D'Israeli, Lordu cancellariu Clairns, Lordu presiedinte allu celuilui secretu Ducele de Richmond, Lordu paditoriu allu sigilului statulu Carl de Malmesbury, Secretariu statulu pentru affacerile straine L. Derby, Secr. de statu pentru India L. Salisbury, Secr. de statu pentru Colonu Carl de Carnarvon, secr. de statu pentru resbellu Gathoru Hardy, secr. de statu pentru affac. interne Cross, Cancellariu visteriei D. Stafford Northcote, Magestru gener. de poste Mannors, primu Lordu allu administratiunii Ward-Hunt.

ALESSANDRU ROMANU

Propriet., ed't. și red. respundiet.

Sifilitic'a și impotentia,

fla vechie séu de currendu nascute,

se tratédia după metodulu homeopatic de Dr. I. Ernst, Pest'a, strad'a liloru nr. 6., etagiulu II., us'a nr. de la 2-6 ore după mediadi.

Aceste morburu se tratédia a dese ori modulu cellu mai usioru cu dose mari iodu și argintu viu, și acest'a se face mai spre ajungerea unui resultat momentanu. Pacienti vindecati în modulu acestor voru cadé mai currendu séu mai tardiu morburile cele mai infricosate, încátu și în aducele betranetie voru avé, dorera suferi greu de consecintiele acestei tratutiore și superficiale. Scutu contr'a acest felu de bole ofere metodulu de tratare homeopaticu, care, precum este cunoscutu, s'au numai că vindeca dorerile cele mai închite, ci efectulu lui este asié de binecatoriu, încátu nu lassá nice cea mai mică mere de urmari rellé. Diet'a ce se va scrie este simpla și usiora de ținutu.

10-12